

*Мерин В.П., бакалавр, Налягака Н.В., бакалавр, Ніколаєнко С.О., бакалавр,
Баранова А.І., доц., Кудрявцева Н.І., доц.*

Київський національний університет технологій та дизайну

**ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ ЖІНОЧОГО ДІЛОВОГО ОДЯГУ
НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ**

Анотація. В статті розглянуто історико-культурні особливості епохи Середньовіччя та їх використання відомими дизайнерами в сучасних колекціях одягу. На основі дослідження трансформації історичних образів в світовій моді, використавши загальнонаукові методи та комплексний підхід в дизайн-проектванні костюма.

Ключові слова: діловий стиль; мода; трансформація образів; дизайн-проектвання; діловий одяг; епоха Середньовіччя.

Merin V., Nalyagaka N., Nikolaenko S., Baranova A., Kudryavtseva N.

Kyiv National University of Technologies and Design

**WOMEN'S BUSINESS CLOTHING DESIGN
BASED ON THE STUDY OF THE HISTORY OF MEDIEVAL EUROPE**

Abstract. The article examines the historical and cultural features of the Middle Ages and their use by famous designers in modern clothing collections. Based on the study of the transformation of historical images in world fashion, using general scientific methods and an integrated approach to the design of the costume.

Keywords: fashion; image transformation; business style; collection design; business clothes; Middle Ages.

Вступ. Сучасний стан дизайну одягу зумовлює необхідність інноваційних підходів та оновлення його змісту з урахуванням подій минулого. Основними факторами, що визначили розвиток європейського костюма до теперішнього часу, були та залишаються – потужний розвиток науково-технічних технологій, соціально-культурне середовище, до цього можна додати сучасні фактори, як повсюдне панування нерегульованого промислового масового виробництва одягу, нові умови карантинного життя тощо.

Людство завжди цікавило минуле, розвиток культури, економіки, мистецтва та еволюція мислення, що безпосередньо залишали відбиток на невинних змінах в дизайні. Дослідження історично-культурних змін впливає на розвиток нових напрямків в моді та допомагає у розробці творчих концепцій проектування сучасного костюма. На основі аналізу та систематизації фактологічного матеріалу, вивчення тенденцій розвитку формоутворення костюма та художніх засобів обраного історичного періоду, аналізу використання об'єкту дослідження в роботах митців сучасні дизайнери пропонують власне бачення розвитку майбутнього костюма.

Наукові дослідники Б.Д. Паригін, Л.В. Петров, А.Б. Гофман, Р. Барт з середини ХХ століття досліджували моду, як інформаційний процес у контексті комунікації, а також, як елемент невербального спілкування через зовнішній вигляд людини [1, 4, 9].

Українські наукові дослідники Н.В. Чупріна, Т.Ф. Кротова, О.М. Лагода, Ю.Г. Легенький, З.В. Нагорна, З. Танко, М.В. Колосніченко, К.Л. Пашкевич визначають моду, як складний синтез мистецтв та культури, масових тотальних захоплень, трансформації стилів, тектоніку формоутворення костюма тощо. Проте дослідження образних та стильових трансформацій в моді потребує постійного вдосконалення. Модні інновації ХХІ століття спостерігаються не лише в образних змінах, а й у різноманітних стильових трансформаціях одягу людини [3, 5, 6, 8, 10].

Поглиблене дослідження історії середньовічної Європи надало можливість трансформувати погляди світових дизайнерів одягу, які використовували у своїй творчості історичні здобутки середньовіччя та розвинути нові ідеї для подальшого застосування у створенні модного ділового образу сучасної жінки.

Постановка завдання. На основі дослідження епохи Середньовіччя, як історично-культурного явища, виявити вплив художнього образу історичного костюма, його елементів та подій на сучасну моду. За допомогою наукових методів дослідження та проектування нових моделей одягу, використавши досвід відомих дизайнерів у стилізації та трансформації історичних образів в сучасний світ моди розробити творчу концепцію майбутньої колекції. На основі отриманих результатів досліджень розробити ескізні пропозиції колекції жіночого одягу ділового стилю, яка відповідає сучасним тенденціям світової моди та потребам споживача.

Результати досліджень. Дослідження історико-культурних особливостей середньовічної Європи надало змогу виявити, що це період формування релігійно-культурних уподобань Європи, формування нових політичних форм, закладаються основи сучасної науки, освіти, мистецтва та нових виробничих відносин між країнами, які мають вплив на політично-економічний та культурний розвиток сучасних країн Західної Європи.

Період Середньовіччя подарував жінкам корсет, екстравагантну річ, яку використовують до теперішнього часу. Костюм Середньовіччя мав трапецієвидну або пряму форму, здебільшого він був багат шаровим, де одяг одягався один на другий, цей принцип носіння одягу використовувала кожна людина незалежно від статусу у суспільстві. Форма головних уборів почала постійно змінюватись у XIII ст. Важливо значення набувають звичайні рукавички. Одним зі найважливіших видів одягу того часу були обладунки лицаря, які повністю захищали тіло людини від пошкоджень у лицарському бою [9].

Використовуючи візуально-аналітичний метод дослідження сучасних дизайнерських колекцій відомих брендів, якій дозволяє виявити художньо-образну складову форми костюма, у рамках обраної теми дослідження для проектування сучасного, модного, жіночого одягу ділового стилю [3, 10].

Трансформацію історичних стилів використовував у свої творчості майже кожен відомий дизайнер у світі моди. Дизайнер Алессандро Мікеле («Гуччі», 2019 р.) у своїй колекції використав метод стилізації та трансформації для показу свого бачення теми середньовіччя, католицизму і смерті. Для показу брендової resort-колекції він запросив гостей на справжнє кладовище Алікамп в Арлі, де жив і працював яскравий представник середньовічного мистецтва Вінсент Ван Гог. В колекції були використані хрести, штучні квіти, корсети, головні убори, що підкреслювали обрану тематику та підсилювали враження, відсилаючи глядачів показу до костюмів лікарів під час середньовічної чуми, а двоколірні окуляри, були використані як символ життя і смерті (рис. 1) [11].

Тему Середньовіччя в своїй колекції використав відомий дизайнер Олександр Маккуїн у сезоні осінь-зима 2013–2014 рр., яка мала не багато луків. Всі моделі були навіяні образами та вбранням часів правління королеви Єлизавети, цей час історики зазвичай називають «золотим століттям Англії». Олександр Маккуїн вдало трансформував у сучасний одяг і аксесуари, розкішні прикраси, золоте шиття корсетів, що повністю приховують і стискають груди, багато декорованого взуття, коміри-жабо тощо. Олександр Маккуїн вдало стилізував елементи костюма середньовіччя та його декоративне оформлення трансформуючи в сучасні образи вечірнього вбрання, використавши принципи та засоби формоутворення історичного костюма (рис. 2) [12].

Рис. 1. Моделі дизайнера Алессандро Мікеле для бренду «Gucci» на тему-Середньовіччя

Рис. 2. Моделі зі колекції осінь-зима 2013–2014 рр. дизайнера Олександр Маккуїн за мотивами костюмів королеви Єлизавети

Джон Гальяно в колекції для «Dior», сезону осінь-зима 2006–2007 рр., трансформував тему середньовіччя у золоті напівпрозорі, подвійні сукні, використавши багат шаровість історичного костюма з одного боку, з іншого боку сукня, була виконана з металевих матеріалів, що нагадують лицарські обладунки, за рахунок чого вдався образ дівчини-войовниці [13].

Колекція для чоловіків Дольче Габбана осінь-зима 2014–2015 рр., була натхненна модою двору нормандських королів Руджеро I, Руджеро II., Вільяма I. Завойовника, Вільгельма II. Ришави, Генріха VI, Фрідріха II. Штауфського і мистецтвом художника Манфреді, який прикрашав багато будинків з часів нормандського правління. У колекції були представлені дублянки зі принтами лицарів в повній екіпіровці, масивні рукавички, елементи які нагадують кольчугу використані у декорванні джемперів та хутряних пальт, як головний убір, дизайнери використали корони та імітували трикотажним виробом шолом лицаря [14].

Також дизайнери часто використовують образ Жанни Д'арк для створення своїх колекцій, одним зі цих представників є Жан-Поль Готьє (колекція сезону літо 2007 р.), якій переніс вітражі у вигляді принтів на сукні. Також він прикрашав жіночі образи металевими елементами, які нагадували лицарські обладунки та металеві жіночі корсети (рис. 3). Яскравим представником моди, якій використав у своїй творчості технології створення кольчуг для модного жіночого одягу був дизайнер Пако Рабан в 60-ті роки ХХ століття. Він створював нетрадиційний одяг використовуючи різноманітні

матеріали, як метал, пластик тощо. Образні трансформації моди набувають в контексті дизайну одягу своїх особливих ознак.

Рис. 3. Моделі одягу дизайнера Жан-Поль Готьє (А/В 2009/10 – Spring 2010)

Проаналізувавши колекції від кутюр відомих дизайнерів, зроблені за тематикою Середньовіччя, таких як Джона Гальяна, Дольче Габбана, Пако Рабана, Жан-Поль Готьє, Олександр Маккуїн, Алессандро Мікеле, їх засоби трансформації історично-художнього образу, принципів формоутворення костюма, декоративного оформлення та стилізації інших творів мистецтва для проектування своїх образів, визначено, що використовувати образну трансформацію доцільно, синхронізуючі її відповідно для створення нових образів. Висока мода, як від мистецтва, постійно змінюються, трансформуючи свої образи в реальність проектування сучасного одягу. Отже, процес образних трансформацій у сучасній моді відбувається на основі культурно-історичного бачення образів від кутюр, які співіснують паралельно з образами від *prêt-à-porter*.

Аналіз сучасних модних трендів ділового стилю, дослідження силуетних форм, конструктивних та декоративно-конструктивних елементів ділового одягу, допомогло визначити основні форми костюма майбутньої колекції.

Історично, діловому стилю жінок притаманні наступні риси, як функціональність костюма, в першу чергу запозичену у чоловіків, англійській костюм, який складався з блузки, жакету та спідниці. На сьогоднішній день під діловим одягом розуміється костюм, що несе інформацію про окрему людину або соціальну групу людей, дизайнери доповнюють загальний образ аксесуарами.

Вимоги до зовнішнього вигляду ділової жінки традиційні: строгість, елегантність і акуратність, а також дотримання пропорцій костюма. Сьогодні жіночий діловий образ ділиться на різні види – консервативний, традиційний, професійний, жіночно-елегантний і жіночно-агресивний костюм [3–5, 10].

Методом цільового опитування було визначено споживача. Ця жінка, віддає перевагу діловому жіночно-елегантному одягу, і може собі дозволити більше вільності у регулюванні довжини спідниці, силуету костюма, якій може підкреслювати фігуру, допускаються жакети різної довжини з топами або без них, якісні матеріали, спокійної кольорової гами. Цей різновид ділового стилю дозволяє поєднувати в комплект різні речі, комбінувати між собою пальта, жакети, спідниці, брюки, жилети, кардигани, сукні, а в деяких випадках можуть бути джинси. В якості декору костюма використовують як конструктивно-декоративні так і декоративні елементи костюма для надання індивідуальності образу. Доповнюють образ ділової жінки відповідні аксесуари [3, 7, 8].

Застосували системно-структурний та морфологічний аналіз у дослідженні сучасних форм костюма відомих дизайнерів, у проектуванні котрих використані трансформації історичного костюма середньовіччя, а також використавши набути

результати досліджень у створенні ділового образу сучасних жінок, були виведені зведені знаки-символи форми костюма (рис. 4) до проектування майбутньої колекції ділового одягу.

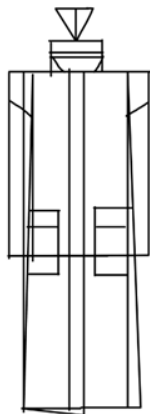

Рис. 4. Зведений знак-символ до проектування блоку верхнього одягу колекції

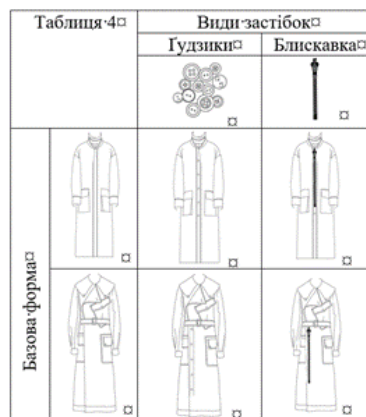

Рис. 5. Морфологічний аналіз моделей верхнього одягу ділового стилю

Виконання морфологічного аналізу, дало змогу обрати найбільш вдалі варіанти моделей, на основі яких було розроблено ескізний проект авторської перспективної колекції ділового стилю для молодих жінок. Кожна модель майбутньої колекції відповідає сучасним тенденціям світових трендів моди, використані стилізовані елементи та деталі епохи середньовіччя. Враховуючі світову тенденцію в моді стирання граней між чоловічим і жіночим одягом, чоловіки теж можуть використати деякі речі з колекції для свого гардеробу.

Рис. 6. Ескізний проект моделей верхнього одягу авторської перспективної колекції ділового стилю для молодих жінок

Висновки. В результаті проведених досліджень проаналізовано і обґрунтовано актуальність обраної теми. Аналізуючи епоху середньовіччя, можна зробити висновок, що вона залишила яскравий слід в історії і надихає сучасних дизайнерів на створення нових перспективних колекцій одягу трансформуючись в різні образи сучасних стилів. Розглянуто художні особливості предмету дослідження, сформовано дизайн-концепцію майбутньої колекції ділового стилю для молодих жінок. Використавши системно-

структурний аналіз зведені знаки-символи та морфологічних аналіз, наукові методи проєктування сучасних форм костюма, на основі яких розроблено ескізні пропозиції колекції жіночого одягу, що відповідають сучасним тенденціям моди.

Список використаної літератури

1. Барт Р. Система моди. Статті по семиотике культуры. Пер. с. фр. С. Н. Зенкина. Москва: Издательство имени с. Сабашниковых, 2003. 512 с.
2. Колосніченко О. В., Баранова А. І., Крічлоу К. В., Мазуренко О. Р., Степанчук Д. Ю. Розвиток форм костюма ХХ століття під впливом науково-технічного прогресу. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості: зб. матеріали I Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених* (м. Київ, 17.11.2020). Київ: КНУТД, 2020. С. 253–261.
3. Кротова Т. Синтез форм класичного костюма з актуальними стильовими напрямками. *Дизайн одягу в полікультурному просторі: монографія*. За ред. М. В. Колосніченко, К. Л. Пашкевич, Т. Ф. Кротова та ін. Київ: КНУТД, 2020. С. 45–61.
4. Косарева Е. А. Мода. ХХ век. Развитие модных форм костюма. Санкт-Петербург: Изд-во "Петербургский институт печати", 2006. 468 с.
5. Лагода О. М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.
6. Легенький Ю. Г. Философия моды ХХ столетия. Киев: Аристей, 2003. 96 с.
7. Линч А., Штраус М. Д. Изменения в моде: причины и следствия. Минск: Гревцов Паблицер, 2009. 280 с.
8. Нагорна З. В. Метод трансформації в дизайні одягу (історичний аспект). *Вісник ХДАДМ*. Харків, 2012. № 13. С. 56–58.
9. Уикхем К. Средневековая Европа: От падения Рима до Реформации. Москва: Альпина Нон-Фикшн, 2019. 546 с.
10. Чуприна Н. В. Система моди ХХ – початку ХХІ століття: проєктні практики та чинники функціонування (європейський та український контексти): монографія. Київ: КНУТД, 2019. 476 с.
11. Журнал "Bazaar". URL: <https://bazaar.ru/fashion/collections/alessandro-mikele-ustroil-kruiznyy-pokaz-gucci-na-starinnom-kladbishche-alikamp/>
12. Журнал "Vogue". URL: <https://vogue.ua/gallery/collections/alexander-mcqueen-osen-zima-2013-2014.html>.
13. Журнал "Vogue". URL: https://www.vogue.ru/collection/fall_2007_08/ready-to-wear/paris/John_Galliano/
14. Журнал "Vogue". URL: <https://vogue.ua/gallery/collections/dolce--gabbana-osen-zima-2014-2015.html>.